

Kollektiv forvaltning av opphavsrett

Åpenhetsrapport 2023

Det vises i all hovedsak til vår årsmelding med vedlegg: [Årsmelding 2023](#)

MBLs vederlagsmidler

Mediebedriftenes Landsforening (MBL) er en utgiverorganisasjon. Vi får vederlagsmidler via Kopinor og forvalter disse i tråd med våre vedtekter, og i kraft av avtalelisens for ikke-medlemmer på vårt område.

MBL mottok i 2023 kr 7.051.309 i kollektive vederlag fra Kopinor (2022: kr 4.991.925).

Om Kopinor

Mediebedriftenes Landsforening er en av Kopinors 23 medlemsorganisasjoner. Kopinor forhandler og inngår avtaler om kopiering og annen bruk av åndsverk innenfor utdanningssektoren, offentlig forvaltning, kirker og trossamfunn, næringsliv og organisasjoner. Egne avtaler, blant annet med Nasjonalbiblioteket, gjelder digital formidling på internett. Gjennom Kopinors avtaler får brukerne enkel tilgang til beskyttet materiale, samtidig som opphavere og utgivere får betalt for sine verk.

Hege Munch Gundersen er fra juni 2023 Kopinors adm. direktør, Tom Remlov er styreleder.

Kopinors samlede inntekter i 2023 var 459 mill. kr. Kollektivt vederlag til medlemsorganisasjonene beløp seg til 299 mill. kr, til utlandet 62 mill. kr. Videre ble det utbetalt 25 mill. kr i individuelle vederlag. I tillegg kommer avsetninger av ikke fordelbare midler og av midler til fremtidig fordeling.

De største avtaleområdene er kommunesektoren (inkl. skoleverket) og høyere utdanning. Områdene er dekket av avtaler som utløper henholdsvis i 2025 og 2024. En ny og utvidet avtale med Nasjonalbiblioteket om å legge ut digitaliserte bøker på internett (Bokhylla-avtalen) ble inngått i 2023. (De stofftypene MBL representerer er ikke en del av Bokhylla-avtalen.)

Vederlag forvaltes etter prinsippene i lov om kollektiv forvaltning.

Representasjon i Kopinor

Pernille A. Børset var i 2023 MBLs representant og varaordfører i Kopinors representantskap, med Geir E. Engen som vararepresentant. På vegne av utgiverorganisasjonene innenfor journalistisk virksomhet var Per Brikt Olsen (Fagpressen) styremedlem med Randi S. Øgrey (MBL) som varamedlem.

MBLs prinsipper for bruk/fordeling av vederlagsmidler

Tildeling av midler til sosiale, kulturelle og utdanningsmessige ytelser gjøres av MBLs hovedstyre i forbindelse med fastsettelse av budsjett for kommende år. Mer detaljerte tildelinger innenfor rammen skjer enten etter vedtak i vårt arbeidsutvalg eller administrasjonen, avhengig av tildelingens størrelse og område.

I den grad vederlagsmidler brukes på arrangementer, mediepriser ol. annonseres disse på vår hjemmeside, i nyhetsbrev og i sosiale medier. Det fremgår at MBLs medlemmer og andre utgivere likestilles, og at eventuell egenandel for å delta er lik uavhengig av om man er medlem av MBL eller ikke.

Tilsvarende vil både medlemmer og andre utgivere likestilles i den grad vi utlyser reisestipend el. dersom disse finansieres med Kopinorvederlag. (Vi hadde ingen slike stipend i 2023)

Ut over dette brukes midler i all hovedsak på områder som er til det gode for alle utgivere, både medlemmer og ikke-medlemmer.

Fordeling av vederlagsmidler 2023

MBL besitter ikke opplysninger som muliggjør ytterligere individuell fordeling enn den Kopinor har foretatt før fordeling til fordelingsorganisasjonene. Vederlagsmidlene anvendes derfor etter prinsippet som gjelder for ufordelt vederlag. Eventuelle individuelle krav, innenfor treårsperioden som vederlag er mottatt for, skal rettes mot Kopinor. Kopinor garanterer for slike vederlagskrav på vegne av sine fordelingsorganisasjoner.

NP kontingent	1 920 000
Opphavsrett	500 000
NME kontingent	445 300
Årets mediepriser	252 150
Næringspolitikk	250 000
Wan-Ifra kontingent	142 500
FIPP kontingent	60 200
Mediekompasset	56 150
Til LLA for 2022	229 301
	<hr/>
	3 855 601

Ivaretagelse utgiveres interesser

MBL jobber for å ivareta rettighetshaveres interesser gjennom politisk arbeid for å sikre gode rammebetingelser for utgivere. Gode økonomiske og politiske rammebetingelser er helt vesentlig for mediemangfoldet og er til gode for både medlemmer og ikke-medlemmer. Arbeidet skjer både av administrasjonen i MBL, men også gjennom medlemskap og deltagelse i internasjonale organisasjoner som WAN-Ifra, News Media Europe (NME) og FIPP. Ut over påvirkningsarbeid på opphavsrettsområdet bistår vi også utgivere (også ikke-medlemmer) i konkrete problemstillinger knyttet til bruk av verk, og ivaretar deres interesser for eksempel gjennom fremforhandling av rammeavtaler, tariffavtaler mv.

En andel av vederlaget overføres til Landslaget for Lokalaviser (LLA) for ivaretagelse av interessene til mindre avisutgivere. LLA organiserer en rekke mindre lokalaviser som ikke er medlem av MBL.

Kulturelle ytelser

Hoveddelen av vederlaget MBL mottar benyttes til opprettholdelse av Norsk Presseforbund og derigjennom Pressens Faglige Utvalg og Offentlighetsutvalget. Både presseetikk og offentlighet er viktige tema for alle utgivere, og Norsk Presseforbund driver et betydelig påvirkningsarbeid og veiledning på disse områdene.

Gjennom Mediekompasset bidrar vi til en god skole der bruk av aviser og andre medier fremmer dagsaktuell undervisning, i tråd med skolens formål. Mediekompasset skal arbeide for at barn og unge skal bli aktive mediebrukere og bevisste avislesere, med fokus på å stimulere elevenes leseferdigheter, interesse for samfunnsspørsmål og medvirkning i demokratiske prosesser. Videre benyttes vederlag til å gjennomføre og arrangere Årets mediepriser, et arrangement som feirer god journalistikk og kårer vinnere i forskjellige kategorier. Her deltar både MBLs medlemmer og ikke-medlemmer på lik linje.